

tuk az embert — de nem dobtuk el, biztosítottuk szeretetünkről, imáinkról — és gazdagodtunk, értünk az élmény hatása alatt.

Másik nagy és megrázó élményünk egyik társunk, egy redemptorista atya halála volt. Éppen kritikus időben voltunk, vitáztunk az igazgatósággal, egymással napokig. Igazgatónk nagyon megérett, értelmes, utat mutató beszéde után P. Joe rosszul lett — orvoshoz vitték, ott néhány perc múlva meghalt. Közös imaórát tartottunk koporsójánál, gyászmiséjén nyitott koporsójában ott volt közöttünk, sokan elmentek temetésére Ottawába. Halála közelebb hozott bennünket egymáshoz, az élők és holtak egységének megélésében.

Legmélyebb liturgikus élményünk egy pászkvacSORA volt. Sem a vezetőség, sem biblikus tanárunk nem lelkesedett túlságosan az ötletért, — de a Központ elvei szerint nem tiltották le. És olyan élményévé vált mindnyájunknak, hogy még négy év után is emlegetjük. A lakomát a zsidó rítus szerint végeztük, de a végén kiegészítettük újszövetségi vonatkozásokkal. Közvetlenül csatlakozott hozzá a szentmise a szentáldozással. Most újból elolvastam a „forgatókönyvet”, és megint közelebb hozta hozzám a megváltás misztériumát, az egész üdvösségtörténetet.

Az elmúlt négy évben sokat fejlődött a Központ. Főiskolai rangja van, komoly diplomát ad, doktorátusra készít elő. Előadói között ott szerepel P. Ahern. Mother Sullivan, P. Häring, John H. Griffin, P. Goldbrunner, P. Van Caster, zsidó rabbi, protestáns teológusok, majd minden nevesebb amerikai katolikus és protestáns egyetem tanára. Igazgatója Dr. Beryl Orris, Berlinben és Bécsben végzett pszichológus. Így az egyéni és közösségi növekedés is szakszerű vezetés alatt történik. De merem állítani, hogy a kis kezdő Divine Word Centre is nagy segítség volt egyéni, közösségi és „szakmai” életünkben. Mindig hálával és köszönettel tudok csak arra az egy évre visszagondolni.

Ujváry Julianna

FOCOLARINI

Ez a modern laikus kezdeményezés 1943-ban indult el az északolasz Trientben, Chiara Lubich 23 éves egyetemi hallgatónő és társai a szörnyű bombázások közt megértik: csak egyetlen életcél nem mulandó — Isten. Tehát csak Őt érdemes szolgálni. Hogyan? Természetes, hogy a Szentírásban keresik ennek módját: olvassák, komolyan veszik, élni akarják. Mindenekelőtt „fölfedezik” a szeretet parancsát: „Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket” (Jn 15, 12), és: „Ahol ketten vagy hárman együtt vannak az én nevemben, ott vagyok köztük” (Mt 18, 20), s ennek jegyében szövetkeznek élet-halálra menő testvéri közösségekben, hogy így Krisztus közöttük legyen és belőlük működhessek tovább a világban. — Őt év múlva a trienti püspök

— akinek eretnokség gyanújával hívták föl a figyelmét a különös kis társaságokra — approbálta első irányelveiket. Ugyanabban az évben egy húszéves elektrotechnikus, aki javítani jött valamit hozzájuk, jelentkezett első „focolarino”-nak. A mozgalom gyorsan terjedt Olaszországban, majd másfelé is. Jelenleg Európában kb. félszáz ilyen „magközösség” működik, de terjedőben vannak a többi világrészen is, összesen több mint 100 országban, és bár szélesebb hatósugarukat nehéz fölbecsülni, úgy vélik, hogy kb. 100 000 ember tartozik bele. Előszóval dolgoznak a világ legnyomortabb részein (Latinamerika, Afrika, ázsiai országok). A mozgalom fő irányítója, táplálója (különböző nyelveken nagy példányszámban kiadott könyveivel) máig Chiara. A hivatalos római elismerést 1962-ben kapták meg „Opus Mariae (Mária műve)” néven. Kezdetből fogva nagy hűség jellemzi őket az egyházi felsőbbség iránt („Aki titeket hallgat, engem hallgat” Lk 10, 16). Mikor a linzi püspök a nyáron készült meglátogatni az osztrák Mariapoli-t, mosolyogva jegyezte meg: „Végre egy olyan hely, ahol nem szidják a püspököt és az Egyházat!”

A Focolare elsősorban lelkiség, és pedig lényegesen közösségi lelkiség. A „tűzhely” lángja (az olasz szó ezt jelenti) Istenből táplálkozik; a vele való bensőséges viszony főforrásai: imádság, szemlélés, Szentírás (ennek havonta más-más mondatát „élik”) — és az embereknek való szolgálat, akikben egészen konkrétan Jézust iparkodnak látni és szeretni. De igazi „tűz” csak az apró lángocskák összekapaszkodásából lesz: ezért a teljes osztozás egymás fizikai (vagyonközösség) és lelki javaiban. A továbbsugárzást — eszményképük, Mária módjára — nem látványos „apostolkodással”, hanem az egyszerű szolgálat szellemében akarják megvalósítani. „Kiüresíteni magunkat”, „veszteni tudni”, a másikkal „eggyé válni”, „inkább a kevésbé tökéleteset tenni egységben, mint a tökéletesebbet egyenetlenségben”: ilyenek a vezérelveik. Sajátos vonása még lelkiségüknek az „elhagyott Jézus” bensőséges tisztelete, vagyis a végső önzetlenség vállalása, annak minden következményével együtt. Nem vitatják el a keresztény életben a kereszt középponti helyét. Céljuk: „. . . hogy mindnyájan egygyé legyenek” (Jn 17, 21): küzdelem mindenfajta diszkrimináció ellen és a társadalom újrafarmálása Jézus Krisztus arculatára. Nem véletlen, hogy a taizéi prior, Roger Schutz igen nagyra becsüli őket és Chiarát „az Evangélium nyitott lapjának” nevezi.

Mindezek nem új gondolatok. „Új” az odaadás intenzitása és az inkább gyakorlati, mint elméleti jelleg: elsősorban átéléssel és megvalósítással sajátítjuk el az Evangélium szellemét (vö. Mt 7, 21). Nem hiába emlegetik velük kapcsolatban sokszor, és vallják maguk is tudatosan mintáiknak az őskeresztényeket.

A mozgalom legjobb oldala: nagy rugalmassága. Ezért szerveződése gazdag változatosságot mutat. Legbelső magva maguk a „focolare”-k: néhány

emberből álló kis közösség, akik az evangéliumi tanácsokat követik (de a fogadalomtétel mindenkinek egyéni belátásától függ), teljes vagyonközösségben élnek, és világi foglalkozásban dolgoznak. Számuk kb. 1500. Köréjük csoportosulnak a „házas focolarék”, ezek családi életükben akarják radikálisan megvalósítani az imént vázolt lelkiséget. A kétfajta intézmény együttműködése olyan szoros, hogy pl. Franciaországban nem is létezhet másképp focolare, csak ha 2-3 család is látogatja: ez biztosítja eleven kapcsolatát az étellel. A maguk részéről a család-focolarék is továbbsugározzák ezt a szellemet más családoknak, amelyek kisebb-nagyobb mértékben vállalják a keresztény eszmény követését. Ebből alakul ki világszerte az „Új Család”-mozgalom.

A következő kör az „önkénteseké”. „Időleges focolare”-nak is lehet mondani. 5-10 különféle kategóriából való ember rendszeresen megbeszéli tapasztalatait, összeadja fölöslegét és szabadidejét a mozgalom ügyeinek szenteli. A valóban aktív önkéntesek számát kb. 5000-re becsülik.

Végül a legkülső kör az ún. „szimpatizánsok”, akik nem tagjai a mozgalomnak, de bizonyos mértékig lelkiségén ihletődnek.

Hamarosan egyháziak is csatlakoztak. Világi papok az egység szellemében többé-kevésbé szorosan együttműködnek, sőt kifejezett „papi focolare”-kat is alkottak. Róma mellett (Grottaferrata) „papi iskola” létesült, ahol 3 hónapos kurzussal „gyakorolják be” magukat a közösségi életbe. Plébánosok az ún. „plébániamozgalom”-ban viszik tovább az egység eszméjét, mind az egyházközösségen belül, mind azok egymásközi érintkezésével. A kispapok is sokfelé örömmel fogadták az eszmét és összefognak a szemináriumban (ún. „Gens”). Rendtagok, szerzetesnővérek természetesen megmaradnak saját közösségükben. Náluk a megújulás fő iránya az alapító szelleméhez való fokozott visszatérés, és egyben a többi közösség megbecsülése: „Szeresd felebarátod rendjét, mint a magadét!”

Mintegy négyéves a mozgalomnak talán legígéretesebb ága: a „Gen” (ejtsd dzsen, az olasz generazione szóból), a „második nemzedék”. Tiszta evangéliumi hangnemben akarják megvalósítani a kontesztáló fiatalság óhaját: a társadalom megváltoztatását. Team-ekbe tömörülnek nyolcan-tízen, és — ha szabad így mondani — az ifjúságra jellemző „dúr-változatban” vallják magukénak a mozgalom eszményeit. Külön kis újságjuk és két hivatásos énekegyüttesük van. (A modern ritmusú, vallásos szövegű énekek általában fontos szerepet játszanak a mozgalom életében, egyre szaporodnak, s mintegy a kedélyi alapot alkotják.) Két év alatt már kb. 170 000 tagot számláltak szerte a világon.

Igen érdekes szokás 1949 óta az évenkénti „Mariapoli” (= Mária városa), egyhetes nagy nyári találkozó: kísérlet mindenféle életállapotú, hivatású és korú (de jórészt fiatal) emberek közötti keresztény együttélésre. 13 évig a Dolomitokban tartották, 1962-től többfelé (az idén pl. világszerte

18 helyen), többszáz résztvevővel. A programban előadások szerepelnek a mozgalom lelkiségéről és fejlődéséről, a szünetekben barátságos eszmecsere, délutánonként csoportos összejövetelek. Közben tarka egymásutánban lépnek a mikrofon elé papok, házaspárok, fiatalok, nővérek és tapasztalataikról, élményeikről vallanak. Ezek a „tanúságtételek” sokszor megrázóak. Egyesek cáfolatai annak a sokat hangoztatott tételnek, hogy a modern embernek nem áll szájára az Istenről való beszéd . . . A jelenlevő papok koncelebrált miséket tartanak a közösségnek, — mindenki áldozik. — A Mariapoliról kiadott tudósításból született meg 1956-ban a mozgalom folyóirata, az „Új Város” (több nyelven), s ebből a hasonló nevű kiadványállalat. És az „állandó Mariapoli” vágyából jött létre Firenze mellett, Loppiano-ban, az egyik tagtól örökölt birtokon a Focolare „minta-városa”. Ez egyben a focolarini kiképzőhelye is: egy év lelkiségi képzés, egy év tanulás: délelőtt előadásokat hallgatnak (teológia, lélektan, szociológia, stb.), délután résztvesznek a közös munkában. Főleg pedig a közösségi élet „tudományában” nyernek gyakorlati kiképzést. Az állandó lakosok száma kb. 400, 32 nemzetből. A helységet teljesen önérejükben építették ki. 6-7 személy lakik egy lakásban. Van tyúktenyészetük, elektromos műhelyük, szobrász és keramikus csoportjuk; szó van mozi és rádióállomás létesítéséről, egy szemlélődő kolostort viszont már két éve beleteleptettek. Uruguayban, Kamerunban és Északafrikában hasonló kezdeményezés indult.

Meg kell végül említeni a németországi Ottmaringot, ahol 1960-ban a Focolare az evangélikus testvérületek egy csoportjával „ökumenikus központot” létesített. 1968. jún. 22. óta kb. 30 evangélikus és katolikus lakóközösséget alkot és munkájával közösen tartja fenn a centrumot. Minden pünkösdre Rómába zarándokolnak. Fokozatos érintkezést építenek ki más országokkal és más keresztény vallásokkal is. Igen jó viszonyban vannak pl. Athenagorasz pátriárkával.

R.

MAGYAR NŐVÉREK LEVELEIBŐL

Legutóbbi levelem óta a Szolgálat 8. száma is befutott, így ismét egy nagy „Köszönöm szépen”-nel kezdem az írást. Itt mindenki nagyra értékeli Őrsy László könyvét (Open to the Spirit) és Boros László: Reményből élünk-jét. Itt van a „Meeting God in man” (= Boros: Im Menschen Gott begegnen) angolul. Roppant büszke vagyok honfitársaimra.

A National Catechetical Commission (Nemzeti Hitoktatási Bizottság) vizsgálatot tartott. Engem is beosztottak ebbe a Pastoral Service-be. Mentünk iskolákat látogatni, beszélgettünk igazgatókkal, tanítókkal és növendékekkel. Így aztán sok mindenféle értesülést szereztünk. A vidéki iskolák 80 %-a tető nélküli épület, vagy nagyon rozogant, se ablak, se ajtó, csak egy nyílás, hogy levegő jöjjön be és világosság. Elképzelhetetlen viszonyok közt folyik a munka. Nincsenek padok, se tábla. Mióta az ország független lett, a szülők tartják fenn az iskolákat, így alig történik valami. Az iskolás korú gyermekeknek több mint a fele nem jár iskolába, de még így sincs elég hely az „osztályokban”. Egy helyen még a tanító se fért be, így csak az ablakon keresztül, vagy az ajtóból tanított. A nép örül, hogy az Egyház érdeklődik irántuk. A National Council of Priests (Papok Nemzeti Tanácsa) összekötő kapocs